

Daniel 12:1-2

“En te dier tijd zal Michael opstaan, die grote vorst, die voor het kinderen van uw volk staat, als het zulk een tijd van benauwdheid zijn zal als er niet geweest is sinds er een volk geweest is tot op die tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek. En velen van die die in het stof der aarde slapen zullen ontwaken dezen ten eeuwige leven en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.”

Daniel ziet 1 tot het einde

2 tweeerlei einde

Gemeente,

Opnieuw krijgt Daniel een gezicht in Babel. Maar ondertussen is het wel het 3^e jaar van Darius, zie hoofdstuk 10:1. En dat is vreemd. Dat Daniel nog in Babel is. Want in het 1^e jaar van Darius mochten de Israëlieten terug naar Jeruzalem. En een aantal zijn er teruggegaan. Terug naar de stad Gods, om de tempel te herbouwen. En als er iemand is die daar nou naar uitgezien had, dan toch wel Daniel. Maar hem komen we 2 jaar later toch nog in Babel tegen. Als een man van bijna 90. Blijkbaar mocht of kon hij niet mee terug. Bleef hij achter bij de velen die niet terug wilden. Die het de reis niet waard vonden. Die hun leven in Babel er niet voor over hadden om terug te gaan naar Jeruzalem. Maar ook onder hen laat God een profeet. Onder mensen die liever in Babel bleven voor hun eigen leven dan naar Jeruzalem te gaan voor de bouw van stad en tempel.

Zulke mensen zijn er nog: die zo bezig zijn voor hun eigen besognes dat ze niet naar het huis Gods kunnen gaan. De kerkgang schiet erbij in. De zondag nodig voor andere dingen. Of de kerkgang schiet er 's avonds bij in. Dan zijn er wel andere dingen te doen, die we er niet voor op willen geven. Of de zondag gaat nog wel, maar om mee te bouwen aan de gemeente doordeweeks. Nee, die zit al zo vol met dingen van onszelf. Een club leiden, een kring bezoeken zit er echt niet in, andere dingen eisen alle tijd op doordeweeks. Of we vinden het hemels Jeruzalem mooi om van te horen, maar om erheen te gaan, om het uit de hemel neer te laten dalen, daar zitten we niet op te wachten. Daarvoor is ons eigen leven ons te lief en dat willen we nog niet af laten breken. Zulke mensen zijn er nog, ja, zo'n mens ben ik. Jeruzalem komt toch op het tweede plan als het erop aankomt.

Maar onder zulke mensen geeft God een profeet. Laat God Zijn Woord verkondigen. Om ook hen te trekken, te leiden, in te winnen. En die profeet, Daniel, krijgt opnieuw een gezicht. Net als in hoofdstuk 2,7 en 8. Uitvoerig ziet Daniel in hoofdstuk 10 en 11 de rijken passeren aan zijn oog. Babel, Meden en Perzen, Griekenland met Alexander de Grote en dan: Antiochus de 4^e. Van wie we al eerder hoorden in hoofdstuk 8. Dat hij het gedurig offer in de tempel vervangt door een afgodsbeeld van Zeus. En dat hij er velen zal laten vallen door het zwaard en door vuur, en door gevangenis en door beroving, vele dagen. Het zal een tijd van benauwdheid zijn zoals er nog nooit geweest is. Maar dan zal Michael opstaan en dan zal uw volk verlost worden. Antiochus de 4^e zal plotseling sterven door een ziekte, omdat de engel Michael zijn hand uitstrekt naar hem. Dan zal de verlossing een feit zijn.

1 Daniel ziet tot het einde

Maar dan zien we weer die orde: voor de verlossing uit is er een tijd van benauwdheid. Verdrukking voor de verlossing. Jezus komt daar op terug als Hij spreekt over het einde der tijden. "Er zal een grote verdrukking wezen, hoedanige niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden." Mattheus 24:21-22.

Waarom? Waarom doet de Heere dat? Voor de verlossing een tijd van verdrukking. Nu, hoofdstuk 11 zei daar wel wat van: vers 35 om hen te louteren en te reinigen en wit te maken tot de tijd van het einde toe. En dat in twee opzichten. Ten eerste een tijd van verdrukking of benauwdheid schift, maakt scheiding. Als er verdrukking, vervolging komt. Als op kerkgang gevangenisstraf staat. Of ontslag. Of een werkkamp. Of de dood. Je kunt je indenken dat er dan minder mensen zijn dan nu, in vrijheid. Schijn geloof en vormgeloof, welke vorm dan ook, haakt af. Het ware geloof blijft over. Hoe groot zou het verschil zijn in Waarder als op onze kerkgang van vanmorgen gevangenisstraf stond, of doodstraf? Zou u er nog zitten, zou jij er nog geweest zijn, zou ik nog gekomen zijn? Vervolging loutert: het zilver blijft, de rest smelt.

Maar ook nog op een andere manier loutert verdrukking en benauwdheid. Dan kun je ook aan andere vormen van benauwdheid denken: tegenspoed, teleurstelling, kruisdragen. Het echte geloof, de ware gelovigen zelf worden dan gelouterd. Gezuiverd. Geheiligd. De afhankelijkheid wordt dieper, het gebed vuriger, het verlangen naar God sterker, de gerichtheid op de eeuwige dingen zuiverder. In beproeving, benauwdheid smelt de gezapigheid weg, de overmoed, de aardsgezindheid, de lauwheid. En het zilver van de vreze Gods glanst te meer. God loutert je voor de hemel, bereid je toe voor Zijn heerlijkheid.

En als dat proces ver genoeg gevorderd is in Gods oog, dan komt de verlossing. Dan laat Hij de benauwdheid weggaan, of dan is daar het levenseinde, of dan is daar de wederkomst. Dan zal Michael opstaan, de aartsengel, hoofdengel, en dan zal uw volk verlost worden. Namelijk al wie bevonden wordt geschreven te zijn in het boek. Die worden verlost. Die hielden stand in de benauwdheid. Van welke soort die benauwdheid ook was en is en zijn zal. Want misschien dacht u net wel: ja zou ik standhouden als op geloof, kerkgang de gevangenisstraf staat en de doodstraf. Zou ik dan volhouden? Wie houdt er dan vol? Wie bevonden wordt geschreven te zijn in het boek. Uitverkiezing dus. Zo wordt de uitverkiezing voorgesteld: namen in een boek. Niet op een schrijftafeltje. Dat was niet een soort whitebord. Daar kun je op schrijven en weer uitwissen. Nee, een boek. Papyrusrol met inkt. Dat konden ze niet uitwissen, geschreven was geschreven.

Dat boek komt ook voor in Openbaringen van Johannes. Bijv 20:15. Daar het: het boek des levens van het Lam. En nu moet u goed onthouden: God begint van voor naar achter, wij van achter naar voor. God begint met het boek: Hij schrijft Zijn verkorenen op. Hij verkiest naar Zijn welbehagen. Boek. Des levens. En hen beschikt Hij het leven, het eeuwige leven van begin tot eind, van wedergeboorte tot heerlijkheid. Leven. En dan geeft Hij hen aan het Lam. Zijn Zoon, het Lam. Jezus zal voor hen gaan betalen, straf dragen, gerechtigheid verwerven, Zijn leven geven. Boek-leven-Lam. Maar wij lezen van achteren naar voren. Het Lam. Wat dunkt u van de Christus. Het Lam in Wie verzoening is, dat schuld overneemt, dat vrede met God maakt, dat zonden wegdraagt. Dat Lam, dat u verkondigd wordt en aangeboden wordt. Wat doet u met dat Lam? Kreeg u het nodig? Viel u Het te voet? Zo begint het: het Lam. Of het begint niet. Of het is nog niet begonnen. En je leeft nog in je zonden en onder Gods toorn. En in dat Lam vond je het leven. Leven met God, liefde tot God, dienen van God, leven. Eeuwig leven. Lam-leven-boek. Ja, dan sta ik in dat boek. Verkoren van voor de grondlegging der wereld.

En zij worden verlost. Zij blijven staande in benauwdheid. Omdat God hen staande houdt. Ja, er staat: al wie bevonden wordt geschreven te zijn in het boek. Al. Dus ook de kleingelovigen, de zwakken in het geloof, de bestredenen, de allerwankelendste, de aller achteraan komende. Ook zij. Zing maar: wij gaan ten hemel in en erven koninkrijken, wij steken het hoofd omhoog en zullen de eerkroon dragen. Hij zal Zijn werk voor mij voleinden. Zing maar onderweg. In de benauwdheid.

Al wie. Met andere woorden: de duivel bereikt helemaal niks. De duivel doet alle vergeefs. Hij krijgt er niet één af of uit. Michael verlost al degenen die in het boek des levens van het Lam staan. Hij verlost hen

desnoods één dag voordat ze zouden bezwijken, één uur, één minuut voordat ze zouden instorten. Maar de benauwdheid zal nooit zo zwaar worden dat er ook maar één van die ingeschrevenen zou verloren gaan en het geloof verliezen zou.

En velen van die die in het stof der aarde slapen. Velen, namelijk zij die het stof der aarde slapen zullen ontwaken. Dat gaat dus duidelijk over de gestorvenen, die begraven zijn. Ingrijpend. Als dat meemaakt van een geliefde. De begrafenis. Van je vader of moeder, van je man of vrouw, van je kind of kleinkind, broer of zus, of..... Aangrijpend als je denkt: dat zal men ook eens met mij doen. Mijn lichaam ter aarde bestellen. Je kan dat verschillend verwoorden: Mijn lichaam verblijft daar dan, rust daar dan, gaat tot ontbinding over. Hoe dan ook bekruipt je het gevoel: dit is het laatste geweest, het einde.

2 Daniel ziet tweeerlei einde

Maar hier staat het anders: die in het stof der aarde slapen. Slapen. En slapen is niet het laatste, het einde. Als je gaat slapen, dan doe je dat in de hoop dat je als God het geeft weer zult ontwaken. Je blijft niet slapen. Dat is geen eindstation om altijd in bed te blijven liggen. Nee, slapen is voor een tijd. Op slapen volgt ontwaken. Het lichaam in het graf slaapt zegt Daniel 12:2. Maw.: dat is het einde niet, het laatste niet, dat blijft niet zo. Na slapen komt ontwaken. Iedereen zal weer ontwaken. Opstaan uit de dood, uit het graf. Omdat Jezus Christus is opgestaan uit de dood, uit het graf. Omdat Jezus Christus aan het kruis riep: 'Het is volbracht'. De strijd tegen de satan had beeindigd en gewonnen. En God, Zijn Vader in alles had gehoorzaamd. Daarom is Jezus opgestaan uit de doden. De duivel heeft het laatste woord niet, de dood dus ook niet. Dat zou hij wel willen, de gelovigen in de dood houden om hen niet in de heerlijkheid te laten delen. Om hen de hemel te onthouden. De ongelovigen niet om hen de straf te laten ontgaan, om hen de hel te doen ontkomen. Maar Jezus heeft satan verslagen en is uit de doden opgestaan en zal allen die in het stof der aarde liggen opwekken. Hun dood is een slaap. Zij allen zullen opstaan.

Dezen ten eeuwig leven en genen tot versmaadheden tot eeuwig afgrijzen. Dus dezen en genen: er wordt dus verschil gemaakt, er zijn twee categorien. Als er iets haaks staat op onze cultuur is het dit wel. Als er iets botst met onze tijdgeest is het wel dit. Want onze cultuur en tijdgeest kent maar één eindbestemming: óf in de zin van 'dood is dood'. Voor iedereen. Óf in de zin van: allemaal een sterretje aan de hemel, allemaal een roze wolk daarboven, allemaal beetje verder leven boven de sterren. Wat dat dan concreet betekent weet men niet en speelt ook geen echte rol, maar wel: iedereen komt goed terecht.

Nee dus: twee categorieën. Je kunt wakker worden in een zee van licht. Dat je knippert met je ogen. En het niet geloven kunt, zo onvoorstelbaar heerlijk. Je kunt wakker worden in een vuur van toorn. Je schrikt je wezenloos en wilt ontsnappen, maar het kan niet. Wat zal het zijn voor jou, voor u, voor mij?

Dezen ten eeuwige leven. Die geschrevenen in het boek des levens. Ten eeuwigen leven. Dat zal dus die verlossing zijn. Die volkomen verlossing. Omdat zij beter zijn? Nee, maar omdat de verdiende smaadheid en afgrijzen op Hem was. Wat zij verdienden was op Hem en wat Hij verdient heeft werd van hen. Zij hebben geruild. Jezus gaf wat Hij verdiende en nam wat zij verdienden op Hem. Daarom. En daarom hebben zij Hem ook zo liefgekrepen. Hen zal het gelden: Verlossing, redding, ontkoming van alles wat hier bedreigd en zijn klauwen uitsteekt. De duivel met zijn verzoeking, verleiding, aanvechting, verdrukking. Wat je doet vallen, doet treuren over je zonde en je toegeven eraan, wat je doet zuchten en steunen en kreunen, pijn doet lijden, strijden en soms wankelen en twijfelen. Dan: verlost. Buiten bereik van zijn macht en invloed. Verlost van mijn zondige aard, van mijn inwonend kwaad. Want de duivel zou nooit zoveel kwaad kunnen doen als het niet aansloot bij mij van binnen. Mijn zondige natuur die niet ophoudt me aan te vechten en zich te roeren en af te remmen en weg te trekken. Hij is er niet meer, van verlost. Uit me weggesneden, getrokken. Verlost. Eeuwig leven. Vol van God en Zijn zaligheid. Vreugde en heiligheid. Alles wat hier en nu in beginsel was. En maar niet volkomen werd, weer doorkruist werd. Alles wat hier achter matglas werd gezien, op afstand, gedempt, getemperd. Dan volkomen. Het beginsel der eeuwige vreugde dan volmaakt genieten. En dan voor eeuwig: onomkeerbaar. Nooit meer terugval. Voorgoed verlost. Eeuwig verlost.

Let wel, dat zit er ook in: dan pas. Daar moet je dus niet eerder op rekenen. Niet in dit leven al op rekenen. Maar wel in dit leven naar uitzien. En mag dat dan geen moed geven? Mag dat dan geen volharding geven? Mag dat dan niet alles waard zijn? Mag dat dan niet bereid maken tot het brengen van offers?

Dezen, maar er zijn ook anderen, genen. Die kunnen er onderling best heel verschillend uitzien. Van kerkganger tot vervolger. Maar: zij hebben het Lam veracht. Zij hebben het Lam verstoten dat hun aangeboden werd. U toch niet, jij toch niet? Toch ook niet met de gedachte: ja, o ja, zeker moet het wel een keer, maar nu nog niet, later, voor mijn dood echt nog wel een keer. En zo het Lam veracht tot nu toe. Onverwachts gestorven, onverzoend. Zij zullen ontwaken tot versmaadheden en eeuwig afgrijzen. Versmaadheden. Meervoud om

het gruwelijke uit te drukken. Dat is wat Jezus werd aangedaan in Zijn lijden en aan het kruis. Zoals Jezus versmaad werd aan het kruis. Werd bespot, gehoond, getergd, getart. En niemand had medelijden, niemand stak een hand uit of sprak een woord van troost. Prooi van de gruwelijke haat van de duivel, die wil treiteren en tarten. Dat zal het ontwaken in de hel zijn. Satan zal tergen, bespotten. Jij hier, je zat toch in de kerk, je hebt toch het Evangelie gehoord, probeer maar weg te komen als je kunt. Gruwelijk. Niemand zal medelijden hebben. Ook de hemel niet? Nee, ook de hemel niet. Die zal juichen: heilig en rechtvaardig zijt Gij in Uw oordelen o Gij Koning der koningen. Gerechtigheid. Nooit meer God kunnen onteren en nooit meer schade kunnen doen aan Gods eer, en aan Gods verlost. Tot eeuwig afgrijzen. Je draait je hoofd om als je het ziet van een ander. Zo'n ellende, zo'n gruwelijke aanblik. Maar dan ben je er zelf. Er naar te moeten kijken is al een kwelling, laat staan er zelf te zullen zijn. En ook daar staat bij: eeuwig. Zoals het eeuwige leven, de verlossing onomkeerbaar is, onveranderlijk, zo is ook dit onomkeerbaar, onveranderlijk. Wij dan wetende de schrik des Heeren bewegen de mensen tot het geloof. Vliedt de toekomstige toorn. Zoek de zaligheid en ontvlucht het verderf. Nu is er het Evangelie aanbod nog. Vanmorgen. Je kunt veel dingen overdoen. Al is het vervelend als het niet in één keer lukt. Je schooljaar, je rij examen. Maar je kunt het één keer of meer keren overdoen. Maar je leven kun je niet overdoen. Dat is maar één keer. En als je dan het Evangelie aanbod van het Lam verworpen hebt.....nooit meer overdoen. Je kunt het nooit meer overdoen. Had ik maar... had ik maar..... Heden, nu, val Jezus te voet. Vlucht tot Hem. Laat u, laat je zaligmaken.

Daniel kreeg een 4e gezicht in Babel. Om het volk dat daar gebleven was te troosten en te vermanen. Om met deze boodschap in Babel te staan. Dezelfde boodschap en dezelfde roeping hebben wij, krijgen wij. Om met deze boodschap te staan in onze tijd. In ons gezin. In onze familie. In de gemeente, in de kerk. In onze opleiding, op ons werk. De boodschap van verdrukking en verlossing, verlossing en verderving. En waarom zou de Heere je niet roepen tot evangelisatie, zending of een ambt? Heere, geef mij kracht, wijsheid, moed om zo te staan in mijn omgeving. Me niet te schamen voor Uw Woord. Om beproefden te bemoedigen, om onbekeerden te waarschuwen en te nodigen.

Daniel, hij kwam noodgedwongen in Babel toen hij 14,15 jaar was. Daar gesteld, geplaatst. Hij is er ruim 70 jaar geweest. In elk geval 73 jaar, totdat hij dus 87, 88 jaar was. Al die jaren in Babel, een omgeving die hem vreemd was. Ver van Jeruzalem. Al die jaren temidden van zijn volk dat liever in Babel bleef dan naar Jeruzalem terugging. Temidden van Babels volk dat leefde voor aards genot en goed. Hij zal zich wel eens eenzaam hebben gevoeld, beproefd geweten,

onder de indruk van wat God hem liet zien voor de toekomst. Maar van hem mag gezegd worden: wie volharden zal tot het einde die zal zalig worden. Op kosten van het Lam. Door genade van het bloed. Door de kracht van de Geest. U ook, jij ook? Daniels God leeft nog. En zal leven.

En de Heere zegt het tot allen die bevonden worden geschreven in het boek des levens van het Lam: middenin de strijd, de beproeving, het kruisdragen, de benauwdheid: maar gij ga heen, tot het einde, want gij zult rusten en zult opstaan in uw lot, uw deel, in het einde der dagen.

Amen